

Arvot

Anne Huttunen 2021

▶ Mitä ovat arvot?

Mitä ovat arvot?

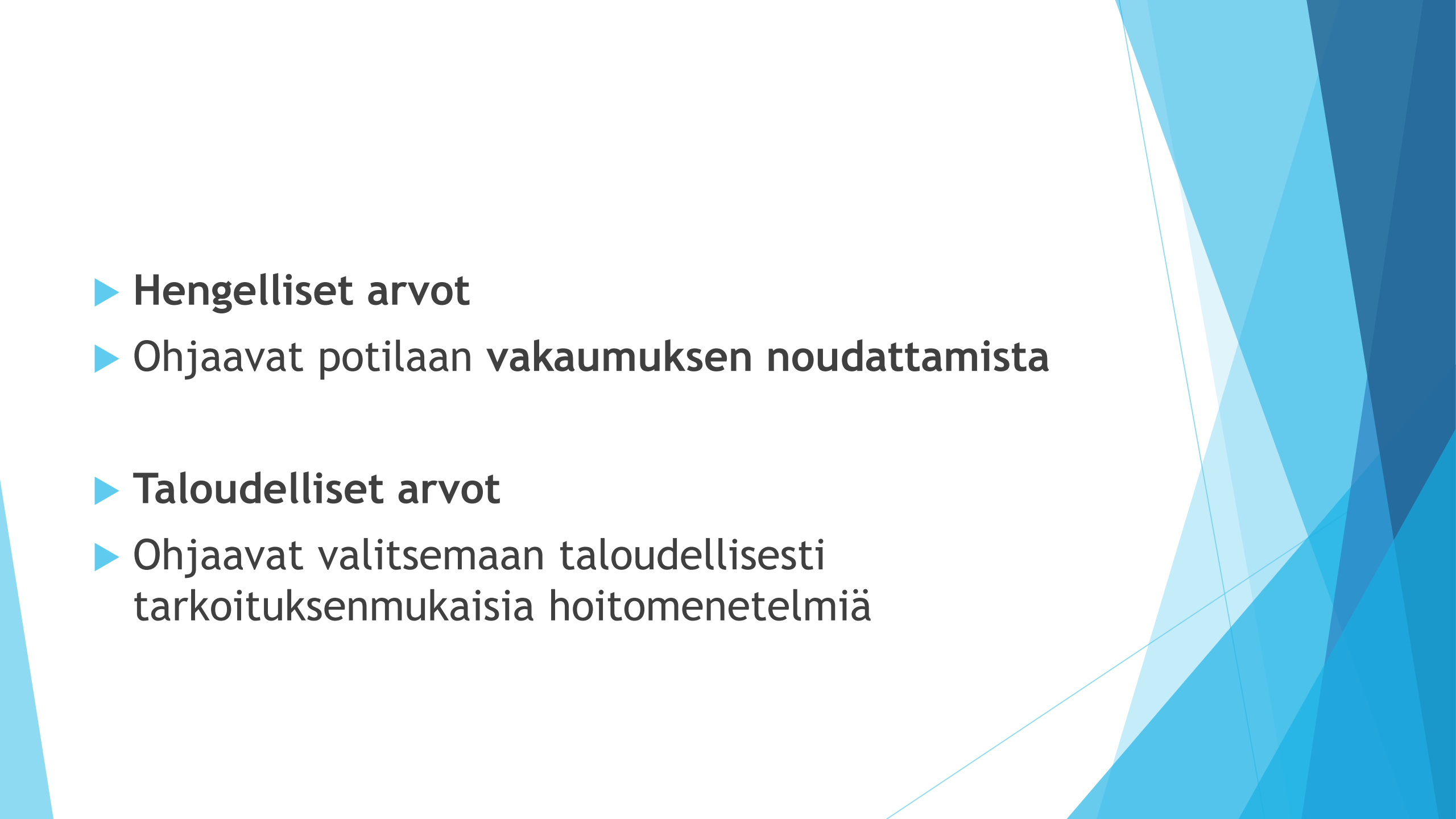
- ▶ Arvot voidaan määritellä **abstrakteiksi** tavoitteiksi, jotka ohjaavat ihmisen ajattelua, päätöksentekoa ja toimintaa
- ▶ Arvot ohjaavat ihmisten ja ihmisyhteisöjen valintoja ja ne ilmenevät sanoissa ja teoissa
- ▶ Arvoihin liitetään erilaisia tasoja kuten varsinaiset arvot, arvostukset ja ihanteet
- ▶ Varsinaisina arvoina pidetään totuutta, hyvyyttä ja kauneutta (platoniset arvot)

- ▶ Hyvyyteen liittyy tahto saada aikaan hyvää maailmassa ja ihminen tavoittelee lähes aina hyvyyttä elämässään
- ▶ Ihmisarvoa pidetään tärkeänä arvona ja sitä voidaankin pitää kaikkien arvojen perustana

Hoitotyötä ohjaavat arvot

- ▶ **Ihmisarvo**
- ▶ Sisältää ajatuksen kaikille ihmisille kuuluvista **yhtäläisistä perusoikeuksista ja ihmisoikeuksista**
- ▶ Ne käsittävät ihmisen oikeuden elämään, henkilökohtaiseen, henkiseen ja poliittiseen vapauteen, henkilökohtaiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen sekä tasa-arvoon

- ▶ **Eettiset arvot**
- ▶ Ohjaavat **hoitopäätöksiä** ja valintoja, joita tehdään potilaan parhaaksi yhdessä hänen kanssaan
- ▶ **Esteettiset arvot**
- ▶ Näkyy **kaikessa hoitajan toiminnassa** kuten ruokailutilanteissa ruoan tarjolle asettelussa ja tavassa, jolla hoitaja hoitaa potilasta

-
- ▶ **Hengelliset arvot**
  - ▶ Ohjaavat potilaan vakaumuksen noudattamista

  - ▶ **Taloudelliset arvot**
  - ▶ Ohjaavat valitsemaan taloudellisesti tarkoituksenmukaisia hoitomenetelmiä

Hoitajan henkilökohtaiset arvot

- ▶ Hoitajan ammatti-identiteetti perustuu hänen henkilökohtaisiin arvoihinsa eli kasvatukseen, koulutukseen, työkokemuksen ja elämän kokemuksen perusteella omaksuttuihin arvoihin

Ratkaise oikein vai väärin

- ▶ 1. Kerrot kahvilassa opiskelutoverillesi työpaikalla olevista lapsista ja heidän asioistaan. Et kuitenkaan käytä lasten nimiä
- ▶ 2. Palvelukodissa oleva vanhus haluaa, että autat häntä pukeutumisessa ja ruokailussa vaikka hän voisi tehdä ne itsekin, mutta hitaammin. Hän perustelee tarvettaan sillä, että hän on aikanaan palvellut muita ja nyt hänellä on oikeus saada palveluja. Et auta häntä vaan kannustat ja rohkaiset häntä edelleen itse tekemiseen ja annat hänelle aikaa.

Oikein vai väärin

- ▶ 3. Palvelukodin yöhoitaja koputtaa jokaisen vanhuksen ovelle kello 6.30 ja toivottaa hyvää huomenta. Vähän myöhemmin myös keskusradiosta toivotetaan hyvää huomenta. Vanhukset kutsutaan aamupalalle kello 8.00. Sen jälkeen alkaa suihkutuspöytä, joka tapahtuu kello 8.30-11.00. Suihkua odotellaan aamutakit päällä pukeutumishuoneessa. Huoneen lattia on karheaa betonia, koska muunlainen liukas lattiapinta voisi aiheuttaa kaatumisia.
- ▶ 4. Olet oppimassa kehitysvammaisten asumisyksikössä. Asukas haluaa mennä ulos ilman pitkiä alushousuja, vaikka on talvi ja pakkasta. Kiellät häntä menemästä ulos ellei hän pue niitä päälle.

Tehtävä arvot

- ▶ 1. Pohdi millaisia arvoja sinulla on? Pohdi, mitä asioita pidät elämässäsi arvokkaina ja tavoiteltavina. Valitse kolme mielestäsi tärkeintä arvoa. Perustelee, miksi ne ovat mielestäsi arvokkaita ja tavoiteltavia.
- 2. Mieti mitä asioita tai tekoja sinä pidät moraalisesti ehdottoman tuomittavina. Millä perusteella asia tai teko mielestäsi on moraalisesti väärin?
- 3. Mitkä ovat mielestäsi hoitajan työssä toimivan ammattilaisen toivottavia ja tavoiteltavia luonteenpiirteitä ja hyveitä? Kuvaa viisi mielestäsi tärkeintä hyvettä ja perustelee näkemyksesi.

Kirjoita kymmenen asiaa....

- ▶ .... Jotka ovat tärkeitä elämässäsi
- ▶ Vertaile sitten nimeämiäsi asioita toisiinsa
- ▶ Laadi vertailun tuloksena arvojärjestyksesi